

Tarkasti rajatut tarinat

Lapin Kansa 23.12.2007 s. 10

Kirjat

**Olavi Kanervisto (toim.):
Sata kertaa sadalla sanalla
Tietotila Oy Janakkala 2007**

Hyvän kirjallisuuden ei tarvitse olla laveaa ja monisanaista. Joskus muutamalla lauseella pystyy sanomaan enemmän kuin kokonaisella romaanilla. Sadasta sanasta voi rakentaa novellin, jossa on alku, loppu sekä tarinaa kannatteleva ajatus. Lyhyt muoto sopii etenkin tieteiskertomuksiin, sillä niissä eepiset ulottuvuudet ovat usein turhaa painolastia.

Idea satasanaisestä science fiction- ja fantasianovellista on

**Yksi tiheään
toistuvia nimiä
on Ulla Portaankorva,
jonka raapaleet
käsittelevät oivaltaen
muun muassa
parisuhdeväkivaltaa,
sukupuolten tasa-arvoa
ja kauneusihanteiden
mielivaltaisuutta.**

tietävästi peräisin Isosta-Britanniasta. Siellä se sai nimekseen ”drabble”, jonka kirjailija Johanna Sinisalo suomensi sa-

nalla raapale. Tähän asti niitä on löytynyt lähinnä sf-lehdistä, mutta nyt lajiin voi tutustua lukemalla Olavi Kanerviston toimittaman raapaleantologian Sata kertaa sadalla sanalla.

Kirjaan on koottu Suomen Mensan järjestämän pienoisnovellien kirjoituskilpailun parhaimmistoa. Palkittuja ei ole erikseen mainittu, vaan novellit on sijoitettu kokoelmaan aihe-ryhmittäin. Näitä ovat esimerkiksi kirjoittamisen dilemma, avaruus ja sen asuttaminen sekä muuttuva työyhteisö.

Kaikki tekstit eivät avaudu ensimmäisellä lukemiskerralla. Joskus taas lukijalta edellytetään jonkin pienen piirin ko-

kemusohjaa kuten asevelvollisuuden suorittamista tiettyssä aselajissa tiettyinä ajankohtana. Myös tasoerot ovat melkoiset. Sataan sanaan saa silti parhaimmillaan mahtumaan vaikkapa uskottavan henkilökuvauksen, terveydenhuollon yksityistämiseen liittyvien epäkohtien arvostelun sekä toimistohenkilökunnan palkkaongelmat. Kaikki nämä sisältyvät Elina Voutilaisen ironisen hauskaan novelliin Tauti.

Joiltakin kirjoittajilta on useita tekstejä. Yksi tiheään toistuvia nimistä on Ulla Portaankorva, jonka raapaleet käsittelevät oivaltavasti muun muassa parisuhdeväkivaltaa, sukupuol-

ten tasa-arvoa ja kauneusihanteiden mielivaltaisuutta. Niinpä esimerkiksi novellissa Muuttuva työyhteisö mies kehaisee työtoverikseen tulleen humanoidin kuulasta hipiää, jolloin tämä kertoo itkien sairastavansa perinnöllistä ihosairautta. Mies yrittää paikata tilannetta väit-tämällä, että Maassa sellaista hipiää pidetään kauniina. Sen kuultuaan humanoidi kiinnostuu Maasta asuinpaikkana. Toisessa, Prekariaatti-nimisessä tarinassa taas kuvataan maailma, jossa yrittäjäyys ja palkkatyö on rajattu miesten etuoikeudeksi. Naisten ainoana tulonlähteenä ovat pätkäavioliitot.

Idea on moniulotteisuudes-

saan niin hyvä, että sen voisi laajentaa science fiction -romaaniksi. Muut antologian novellit ovat yleensä sisällöltään rajatumpia. Paljon tietysti riippuu lukijastakin. Kokoelma on onneksi laadittu siten, että siitä löytyy useampaan kuin yhteen makuun sopivia tarinoita.

Alun perin lähinnä vitsiksi tarkoitettu tekstityyppi antaa mahdollisuuksia monenlaisiin kokeiluihin. Parhaiten tällainen suppea muoto soveltuu uusien ideoiden testaamiseen. Kun liiat sanat on karsittu ympäriltä, on helpompi arvioida, kantaa-ko ajatus.

ERKKI WIDENIUS